

**Sinteza recomandărilor/avizelor la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei
„Cu privire la aprobarea Regulamentului privind cerințele minime pentru sistemele informaționale și de comunicare ale băncilor”**

Nr. d/o	Conținutul prevederilor din proiectul hotărârii	Autorul recomandării / avizului	Recomandare/aviz	Concluzii/comentarii
1	2	3	4	5
1	Proiectul regulamentului	BC "Energbank" S. A.	La punctul 1 de a expune în următoarea redacție: <i>"Prezentul Regulament privind cerințele minime pentru sistemele informaționale și de comunicare ale băncilor (în continuare Regulament) se aplică băncilor din Republica Moldova și filialelor străine deschise pe teritoriul Republicii Moldova, și stabilește cerințele minime pentru sistemele informaționale și de comunicare ale băncilor."</i>	Nu se acceptă Modificarea textului conform redacției propuse nu modifică sensul sintagmei
2	Proiectul regulamentului	BC "Energbank" S. A.	La punctul 2 de a expune în următoarea redacție: <i>"Obiectivul prezentului regulament constituie asigurarea că băncile dispun de o strategie adecvată aferentă tehnologiei informației și comunicațiilor (în continuare TIC) aliniată la strategia generală de afaceri, că procesele de guvernare internă sunt stabilite adecvat în raport cu sistemele TIC ale băncii și cadrul intern de gestiune a riscurilor aferente TIC, precum că și controlul intern protejează în mod adecvat sistemele TIC ale băncilor."</i>	Nu se acceptă Modificarea textului conform redacției propuse nu modifică sensul sintagmei
3	Proiectul regulamentului	BC "Energbank" S. A.	La punctul 7 nu este clar ce înseamnă că <i>"Banca trebuie să asigure o structură organizatorică aferentă TIC, adecvată din punctul de vedere al responsabilităților, în funcție de mărimea, natura și complexitatea activităților aferente TIC ale băncii"</i> . Cum va fi estimat nivelul de	Nu se acceptă Detalierea cerinței date va fi expusă în cadrul Ghidului privind evaluarea riscurilor asociate TIC în cadrul procesului de supraveghere și evaluare.

			corespondere acestui criteriu utilizat în acest context. Termenul "adecvat" poate fi tratat în mod diferit ceea ce îl face imposibil de evaluat. Există careva recomandări în acest sens?	
4	Proiectul regulamentului	BC "Energbank" S. A.	La punctul 10 consideram oportun de a iniția unele recomandări cu privire la modul de asigurare a calității corespunzătoare de implementare a proceselor de gestionare adecvată a riscurilor aferente TIC.	Nu se acceptă Detalierea cerinței date va fi expusă în cadrul Ghidului privind evaluarea riscurilor asociate TIC în cadrul procesului de supraveghere și evaluare.
5	Proiectul regulamentului	BC "Energbank" S. A.	La punctul 15, lit. a) considerăm oportun de specificat mai exact despre care sisteme TIC merge vorba. Spre exemplu pagina web a băncii, serverul de actualizări a sistemelor de operare WSUS tot conține o bază de date, e necesar de asigurat copia acestor baze? La lit. b) apare întrebarea, dacă există cerințe speciale față de ceea ce trebuie să conțină jurnalele de audit? În unele cazuri jurnalele de audit ale sistemelor conțin o serie de informații de sistem care nu sunt relevante, iar stocarea acestora pentru o perioadă de 12 luni presupune cheltuieli nejustificate La lit. c) considerăm oportun de specificat mai exact care mesaje sunt necesar de a le păstra (toate mesajele sau doar cele care au ajuns la destinatar), deoarece foarte multe scrisori sunt transmise la adresa băncii dar sunt blocate de către sistemele de protecție antispam ale băncii, acestea scrisori tot trebuie păstrate?	Nu se acceptă lit. a) banca singură va identifica sistemele critice, de asemenea se va detalia în ghid. lit. b) banca singură va identifica jurnale și log-uri de audit relevante, de asemenea se va detalia în ghid. lit. c) banca va asigura copii doar pentru mesajele primite/trimise, cele blocate la intrare d SPAM filtru nu trebuie stocate. De asemenea se va detalia în ghid.
6	Proiectul regulamentului	BC "Moldova Agroindbank" S.A.	Conținutul Proiectului nu corespunde integral titlului acestuia.	Nu se acceptă

			<p>Considerăm ca Regulamentul ar trebui să prevadă cerințele minime pentru sisteme informaționale și de comunicare ale băncilor, fapt care presupune stabilirea unor parametri (cerințe) tehnice minime, care urmează să fie respectate de către bănci, la elaborarea și implementarea sistemelor sale informaționale, în special a celor ce asigură comunicarea interbancară (de exemplu modul de interconectare, modul de transmitere a datelor, a cerințelor de securitate față de informația transmisă, timpul de prelucrare a informației, structura pachetului de informație transmis de către bancă etc.)</p>	<p>Fiecare banca în dependență de mărimea complexitatea activităților pe care le efectuează trebuie singură să determine cerințele minime ce urmează a fi respectate pentru a trata riscurile la care se expune banca.</p>
7	Proiectul regulamentului	BC "Moldova Agroindbank" S.A.	<p>La punctul 15 din Proiect este specificat, că banca trebuie să asigure o perioadă de retenție de minimum 12 luni a mesajelor transmise/primate prin intermediul serviciului de poștă electronică al băncii. Considerăm că această cerință ar trebui să fie avizată de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, căci recent CEDO a dat câștig de cauză unei persoane din România, care s-a plâns de faptul ca angajatorul i-a monitorizat corespondența electronică prin intermediul serviciului corporativ de poștă electronică.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Nu trebuie să fie avizată de CNPDCP. Banca urmează să studieze legea cu privire la datele cu caracter personal și să se conformeze cerinței BNM în limitele legii.</p>
8	Proiectul regulamentului	BC "Moldindconbank" S.A.	<p>Vă comunicăm că în opinia noastră, proiectul acestui regulament este o transpunere a SREP (Supervisory Review Evaluation Process) emis de EBA care se axează pe risc. Regulamentul conține prevederi de ordin general, fără accentuarea particularităților concrete, ceea ce va face dificil evaluarea obiectivă a nivelului de conformare a Băncii cu cerințele menționate.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Ghidul va fi elaborat și făcut public băncilor.</p>

			În acest sens, conform practicilor EBA, suplimentar urmează a fi elaborat și publicat un Ghid al Supraveghetorului, care va detalia fiecare cerință menționată în regulament din punct de vedere al supraveghetorului. Astfel, ținem sa vă comunicăm că, la această etapă, nu avem obiecții la regulamentul în cauză.	
9	Proiectul regulamentului	BC "Mobiasbancă - Groupe Societe Generale" S.A.	La punctul 4 se propune a fi definită noțiunea de "incident major" pentru a evita interpretarea diferită a acestei noțiuni (fiecare bancă are o scală diferită de clasificare a incidentelor).	Se acceptă Termenul va fi definit
10	Proiectul regulamentului	BC "Mobiasbancă - Groupe Societe Generale" S.A.	La punctul 15 lit. a) se propune să fie concretizat pentru care sisteme TIC este aplicabilă această cerință: pentru toate sistemele TIC sau doare cele critice. Concretizarea este necesară pentru a face diferențierea dintre bazele de date aferente sistemelor TIC critice din punct de vedere a continuității afacerii și a celor pur tehnice. Păstrarea copiilor de rezervă ale bazelor de date pentru toate sistemelor TIC implică o majorare de costuri fără beneficii semnificative pentru continuitatea afacerii. lit. b) se propune de adăugat o concretizare pentru sistemele TIC critice externalizate, după cum urmează: În cazul externalizării serviciilor TIC critice, Banca trebuie să prevadă în contractul de externalizare și să se asigure periodic că compania către care a fost efectuată externalizarea asigură perioada de retenție minimă stabilită pentru jurnalele de audit, fără a păstra o copie locală a jurnalelor de audit. lit. c) se propune a fi exclus deoarece implementarea acestei cerințe implică costuri	Se acceptă parțial lit. a) - se va concretiza pentru ce sisteme este aplicabilă această cerință. lit. b) se va adăuga cerințe cu privire la serviciile externalizate. lit. c) cerința va rămâne, costurile pentru implementare nu excesive, sunt proporționale riscurilor expuse

			excesive în comparație cu valoarea adăugată. în care în care se va insista asupra acestei cerințe, atunci se propune următoarea redacție "mesajele transmise/primate în/din extern prin intermediul serviciului de poștă electronică al băncii".	
11	Proiectul regulamentului	BC "Mobiasbancă - Groupe Societe Generale" S.A.	La punctul 20 se propune modificarea termenelor de informare a BNM despre incidente majore după cum urmează: - prima informare urmează să fie efectuată cel târziu în ziua următoare lucrătoare după producerea incidentului; - informarea detaliată în decurs de 4 zile lucrătoare după prima informare.	Se acceptă parțial - primul punct se acceptă, va fi adăugat cuvântul " <i>lucrătoare</i> " - al doilea punct nu se acceptă, 4 zile lucrătoare sunt suficiente pentru a identifica cauzele incidentului și informația detaliată necesară a fi raportată.
12	Proiectul regulamentului	BC "ProCredit Bank" S. A.	La punctul 4: - de plasat definițiile în ordine alfabetică; - de completat cu definirea expresiei " <i>eveniment auditabil</i> "; - de reformulat definiția expresiei "jurnal de audit", menționând cine este proprietarul și gestionarul jurnalului de audit, având în vedere că Departamentul Audit Intern nu este implicat în operațiunile bancare zilnice și procedurile de control. Din actuala definiție nu este clar la execuția cărui proces/executarea cărei funcții se referă.	Se acceptă parțial 1. propunerea privind plasarea în ordine alfabetică a definițiilor se acceptă; 2. definiția jurnal de audit nu se va reformula, definiția este formulată conform standardelor în domeniu.
13	Proiectul regulamentului	BC "ProCredit Bank" S. A.	La punctul 15: lit. a) - se consideră necesară retenția pentru minim 12 luni a copiilor de rezervă ale bazelor de date aferente doar sistemelor TIC critice, nu aferente tuturor sistemelor TIC; lit c) - având în vedere că există mai multe canale de comunicare (e-mail, telefon, messenger ș.a.) se consideră necesar de	Se acceptă parțial 1. se acceptă adăugarea sistemelor critic 2. nu se acceptă în regulament este menționat - <i>serviciul de poștă electronică</i>

			menționat exact care informație recepționată prin aceste canale trebuie să fie păstrată timp de minim 12 luni. Ulterior, vom putea analiza mult mai obiectiv situația din punct de vedere al posibilităților tehnice de stocare.	
14	Proiectul regulamentului	Ministerul Justiției al Republicii Moldova	La punctul 4, la final se va completa cuvintele "înregistrată la Ministerul Justiției cu nr. 1229 din 14 iunie 2017" și se va indica și sursa de publicare a acesteia după următoarea formulă: (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul Monitorului, numărul articolului).	Se acceptă
15	Proiectul regulamentului	Ministerul Justiției al Republicii Moldova	Titlul X - menționăm că dispozițiile finale ale actelor normative cuprind, de regulă, prevederi referitoare la modalitatea de intrare în vigoare și de punere în aplicare a noilor reglementări; corelarea noilor reglementări cu cele din actele normative preexistente și menținerea temporară a unor situații juridice născute sub imperiul reglementărilor preexistente; obligația autorităților responsabile de a executa actul normativ, de a lua măsurile și de a efectua procedurile necesare executării. Prin urmare, normele pct. 18-21 nu fac obiectul dispozițiilor finale, respectiv urmează a fi revizuită denumirea Titlului X, cât și numerotarea acestuia.	Nu se acceptă Termenul de intrare în vigoare este indicat în hotărâre

16	Proiectul regulamentului	Ministerul Justiției al Republicii Moldova	Nu este amplasat corect și urmează a fi exclus semnul exclamării (!), iar la pct. 20 din proiectul regulamentului urmează a fi exclusă bara oblică (/).	Se acceptă
17	Proiectul regulamentului	Ministerul Justiției al Republicii Moldova	De asemenea, se va revedea structurarea actului normativ prin prisma art. 58 din Legea nr. 317-XV din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și altor autorități ale administrației publice centrale și locale.	Se acceptă
18	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	În cadrul regulamentului nu au fost definite și nici nu au fost menționate riscurile TIC materiale.	Se acceptă Atât definiția cât și un punct separat vor fi incluse în regulament pentru riscurile materiale. Va fi folosit termenul de risc semnificativ conform recomandărilor Autoritatea Bancară Europeană.
19	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	La punctul 22 informațiile transmise de către bănci urmează a fi completate și cu altele relevante pentru autoritatea de supraveghere.	Se acceptă Punctul 22 va fi completat conform recomandării.
20	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	La punctul 18 urmează a fi incluse și cerințe cu privire la cadrul normativ aferent continuității activității înainte de a impune cerințe cu privire la efectuarea testărilor de continuitate.	Se acceptă Va fi adăugat un punct cu privire la cerința aferent cadrului normativ.
21	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	Conținutului Regulamentului TIC urmează a fi ajustat la traducerea oficială în limba română de către EBA(European Banking Authority) a Ghidului privind evaluarea riscurilor asociate în cadrul SREP.	Se acceptă Conținutul regulamentului va fi ajustat la termenii și definițiile din ghidul SREP.
22	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	La punctul 4 termenul de tehnologia informației și comunicațiilor urmează a fi eliminat din cauza ca este un termen uzual.	Se acceptă

23	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	La punctul 4 termenul de sisteme critice urmează a fi comasat cu termenul de servicii critice.	Se acceptă
24	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	La punctul 4 termenul de sisteme TIC urmează a fi modificat prin substituirea cuvântului sistem cu cuvântul mecanism, a sintagmei și sprijină cu sintagma care susțin și eliminarea sintagmei ce funcționează.	Se acceptă
25	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	La punctul 4 pe textul regulamentului acolo unde este posibil de substituit cuvintele sistemele și serviciile cu sintagma sistemele/serviciile.	Se acceptă
26	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	La punctul 4 termenul de risc asociat externalizărilor urmează a fi modificat prin substituirea sintagmei să aibă un impact negativ asupra performanței băncii și asupra gestionării riscurilor cu sintagma să afecteze negativ performanța și gestionarea riscurilor în cadrul băncii.	Se acceptă
27	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	La punctul 4 definițiile urmează a fi completate cu risc de conformitate aferent TIC și risc aferent TIC semnificativ.	Se acceptă
28	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	La punctul 4 pe text termenul de minimizare a riscurilor de substituit cu termenul gestionarea adecvata a riscurilor.	Se acceptă
29	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	La punctul 4 termenul de servicii TIC urmează a fi modificat prin substituirea sintagmei de sistemele de sintagma prin intermediul sistemelor.	Se acceptă
30	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	La punctul 5 sintagma strategie aferenta TIC, aliniata la strategia generala de substituit cu strategie TIC ce se conformează și sprijină strategia generală.	Se acceptă

31	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	De asigurat o utilizare comună pe text a sintagmei proporțional cu mărimea, natura și complexitatea activităților băncii și de aliniat termenul la regulamentul privind cadrul de administrat.	Se acceptă Termenul a fost unificat pe text și se va folosi sintagma proporțional cu natura, amploarea și complexitatea riscurilor inerente modelului de afaceri și activităților desfășurate.
32	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	La punctul 8 urmează a fi modificat după cum urmează Banca trebuie să asigure gestionarea adecvată a riscurilor aferente TIC identificate ca fiind semnificative și pot avea un impact negativ asupra sistemelor și serviciilor aferente TIC critice prin stabilirea unor proceduri de control specifice.	Se acceptă
33	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	Punctele 12 și 13 urmează a fi comasate.	Se acceptă
34	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	Punctul 11 urmează a fi mutat în următorul capitol.	Se acceptă
35	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	Punctul 15 urmează a fi completat cu cerințe aferent externalizării.	Se acceptă
36	Proiectul regulamentului	Infotrust SRL	La punctul 15 regulamentul urmează a fi completat cu un punct unde urmează a fi indicată adresa de poștă electronică unde se vor transmite notificările.	Se acceptă